

Stručni rad

Obrazovanje kod kuće:

Istraživanja, međunarodni okvir i hrvatski kontekst

Tatjana Šijaković Katarinček
Osnovna škola kralja Zvonimira, Seget Donji

Gabriela Golubić
Osnovna škola „Ivan Benković“, Dugo Selo

Sažetak

Obrazovanje kod kuće sve je prisutnije u raspravama obrazovnih politika. Ovaj rad provodi integrativni pregled literature o pedagoškim, pravnim i socijalnim aspektima roditeljskog obrazovanja, s posebnim naglaskom na ulogu školskih knjižnica. Teorijski okvir spaja konstruktivističku, humanističku i građansku orijentaciju. Međunarodni pregledi pokazuju širok raspon rješenja, no zajednički su registracija, pedagoški nadzor i vanjska provjera ishoda. Empirijski nalazi upućuju da strukturirani modeli (jasan kurikulum, redovita evaluacija, dostupni resursi) ostvaruju usporedive ili više akademske rezultate, uz metodološka ograničenja (mali, pristrani uzorci). Socijalni ishodi mogu biti usporedivi kada je uključivanje u izvanobiteljske aktivnosti sustavno planirano. U Hrvatskoj je roditeljsko obrazovanje trenutačno nepredviđeno kao izbor; razlikuje se od nastave u kući zbog zdravstvenih razloga, koja se provodi unutar školskog sustava. Predlaže se pilot-model s jasnim standardima, vanjskom evaluacijom i mentorskom podrškom škole/knjižnice kako bi se osigurale jednake prilike i zadržali nacionalni obrazovni standardi.

Ključne riječi: alternativni modeli, obrazovanje kod kuće, roditeljsko obrazovanje, Republika Hrvatska, školske knjižnice

1. Uvod

Pandemijsko je razdoblje približilo dom i školu više nego ikada prije. Roditelji su u kratkom vremenu morali planirati dnevne rutine, pratiti zadatke i podržavati djecu u učenju, dok su djeca učila organizirati vrijeme, surađivati na daljinu i tražiti pomoć [6, 14]. Ovo je iskustvo potaknulo raspravu o tome može li dom postati trajno mjesto sustavnog učenja i koji su preduvjeti da takvo učenje bude pouzdano i pravedno.

Rasprava se odvija između dvaju temeljnih načela. Sloboda obitelji podrazumijeva mogućnost obrazovanja u skladu s interesima djeteta i obiteljskim ritmom života, dok javna odgovornost zahtijeva poštovanje jednakih obrazovnih standarda i dostupnost obrazovanja za svu djecu. U teorijskoj podlozi nalaze se pristupi koji naglašavaju učenje kroz iskustvo, cjelovit razvoj i pravo djeteta na kvalitetno obrazovanje [8, 9]. Polazište ovoga rada jest ispitati može li i pod kojim uvjetima obrazovanje kod kuće postati pedagoški održiv i društveno pravedan oblik učenja u Hrvatskoj.

U hrvatskom kontekstu ova tema sve više dobiva na značenju zbog rasprava o fleksibilnosti, personaliziranom učenju i digitalnim alatima. Istodobno je prisutna briga za osiguravanje jednakih obrazovnih mogućnosti i zaštitu prava djeteta na kvalitetan kurikulum. Stoga je nužno razlikovati izvanrednu nastavu u kući, koja se provodi iz zdravstvenih razloga, od roditeljskog obrazovanja kao trajnog izbora te razumjeti načine na koje su druge zemlje uredile ovo složeno područje [7, 18, 19].

2. Teorijski okvir

Ovo poglavlje prikazuje teorijske i empirijske osnove razumijevanja obrazovanja kod kuće te razmatra tri dominantne orijentacije: konstruktivističku, humanističku i građansku.

Konstruktivistički pristup polazi od ideje da dijete aktivno konstruira znanje povezivanjem novih spoznaja s prethodnim iskustvima [8, 9]. U kontekstu roditeljskog obrazovanja to znači planiranje projekata, vođenih istraživanja i refleksije o procesu učenja, čime se potiče samoregulacija i metakognicija. Humanistički pristup naglašava unutarnju motivaciju, osjećaj smisla i cjelovitu dobrobit učenika [8, 9]. U obiteljskom okruženju to se ostvaruje postavljanjem jasnih, ostvarivih ciljeva, individualiziranim tempom učenja i stvaranjem podržavajuće atmosfere u kojoj dijete razvija autonomiju i samopouzdanje. Građanski pristup temelji se na shvaćanju obrazovanja kao javnog dobra i društvene odgovornosti [8, 9, 14]. Podsjeća da obrazovanje nije isključivo privatna, nego i društvena vrijednost: postignuti ishodi moraju biti usporedivi s nacionalnim standardima, neovisno o mjestu i načinu poučavanja.

Empirijska istraživanja nadopunjuju teorijske postavke i ukazuju na složenu i višeslojnu sliku. Strukturirani modeli roditeljskog obrazovanja koji uključuju jasan kurikulum, redovitu evaluaciju i dostupne resurse često ostvaruju rezultate usporedive, a ponekad i više od onih u školskom sustavu [10, 15]. Nasuprot tome, nestrukturirani pristupi bez sustavnog praćenja i jasnih ciljeva pokazuju slabije ishode. Istraživanja ipak upozoravaju na metodološka ograničenja: male, izolirane uzorke i prevagu

visokoobrazovanih roditelja, što otežava generalizaciju rezultata [15, 16]. Uspjeh, stoga, ne proizlazi iz samog modela, nego iz kvalitete planiranja, stručne podrške i trajne evaluacije postignuća.

Socijalna dimenzija jedno je od najosjetljivijih područja roditeljskog obrazovanja. Prema istraživanjima, socijalne su vještine djece koja se školuju kod kuće usporedive s onima vršnjaka u redovnom sustavu, ako djeca redovito sudjeluju u izvanobiteljskim aktivnostima poput sportskih programa, glazbenih poduka, volonterskih projekata ili online zajednica [11]. Izolacija nije inherentna posljedica ovoga oblika obrazovanja, već posljedica nedostatka planiranih prilika za uključivanje u zajednicu. Stoga socijalizacija treba biti namjerno oblikovana i sustavno podržana pedagoškim strategijama.

2.1. Međunarodni okvir

Europske prakse obuhvaćaju širok raspon pristupa roditeljskom obrazovanju, od liberalnih do izrazito restriktivnih modela. U državama koje dopuštaju obrazovanje kod kuće uobičajeni su obvezna registracija, godišnji ispiti i pedagoški nadzor, čime se osigurava očuvanje obrazovnih standarda i kontinuitet učenja [6]. Restriktivniji sustavi temelje se na obveznom pohađanju škole i naglašavaju jednakost obrazovnih prilika, dok razlike među državama proizlaze iz njihove pravne tradicije i poimanja javnog interesa. Zajednički cilj svih modela jest osigurati da djeca postignu propisane odgojno-obrazovne ishode [6, 7].

Europske zemlje primjenjuju vrlo različite zakonske i organizacijske pristupe. Portugal dopušta obrazovanje kod kuće, ali ga strogo regulira te zahtijeva registraciju pri školi, imenovanje odgovorne odrasle osobe i polaganje ispita ekvivalentnih školskim razinama. Španjolska i Italija omogućuju obrazovanje kod kuće uz državne programe, odobrene kurikule ili angažiranje privatnih tutora. U tim se zemljama roditelji moraju registrirati, dokazati odgovarajuće kompetencije i redovito izvješćivati nadležne obrazovne vlasti [1, 3, 6]. Francuska je nakon 2021. godine uvela sustav obveznog odobravanja roditeljskog obrazovanja, dopuštajući ga samo u iznimnim slučajevima (npr. zdravstvenim, sportskim, umjetničkim ili specifičnim pedagoškim razlozima) uz godišnji nadzor. Njemačka provodi načelo *Schulpflicht*, koje uključuje i obvezu pohađanja škole; kućno obrazovanje nije dopušteno osim u rijetkim medicinskim iznimkama. Hrvatska, uz Cipar, Grčku, Nizozemsku i Švedsku, također spada među države koje ne dopuštaju roditeljsko obrazovanje kao izbor [6, 7]. S druge strane, Švicarska, Malta i Rumunjska omogućuju obrazovanje kod kuće uz obveznu prijavu, nadzor i periodičnu evaluaciju [6]. U mnogim se zemljama paralelno razvija i online obrazovanje putem akreditiranih ustanova, koje pruža veću fleksibilnost, ali zadržava zakonsku regulaciju i provjeru obrazovnih ishoda [1, 3].

Izvan europskog konteksta, iskustva Sjedinjenih Američkih Država dodatno potvrđuju važnost strukturiranog pristupa. Nakon pandemije znatno je porastao broj djece koja se obrazuju u kućnom okruženju; razlozi uključuju fleksibilnost, sigurnost i prilagodbu posebnim potrebama učenika. Najbolji rezultati ostvaruju se kada su nastava i kurikulum jasno planirani, redovito evaluirani i podržani dostupnim resursima [12, 15].

U međunarodnoj praksi najčešće se razlikuju tri temeljna modela roditeljskog obrazovanja. Strukturirani model uključuje državne programe, obvezne ispite i pedagoški nadzor. Polustrukturirani model povezuje propisane sadržaje s mogućnošću obiteljskog odabira i prilagodbe. Slobodni model temelji se na učenju prema interesima i potrebama djeteta. Najuspješnijima se pokazuju sustavi koji uravnotežuju elemente prvoga i drugoga modela jer istodobno omogućuju autonomiju obitelji i zadržavanje obrazovnih standarda [9, 14].

2.2 Hrvatski kontekst

U Republici Hrvatskoj opće roditeljsko obrazovanje trenutačno nije predviđeno kao mogućnost izbora. Obrazovni sustav razlikuje redovito školovanje i nastavu u kući koja se odobrava isključivo učenicima s težim zdravstvenim poteškoćama. O takvom obliku obrazovanja odlučuju nadležna tijela, dok njegovu provedbu organiziraju škole u suradnji s učiteljima. Na taj se način osigurava ostvarivanje propisanih odgojno-obrazovnih ishoda uz stručnu podršku i sustavno praćenje napretka [18, 19].

Prema nacionalnom prikazu mreže Eurydice, Hrvatska se svrstava među države koje nemaju zakonski regulirano roditeljsko obrazovanje, već primjenjuju sustav redovitog školovanja uz obvezne ispite za sve učenike [7]. Podaci s portala Beacon Education potvrđuju ovu klasifikaciju i svrstavaju Hrvatsku među zemlje u kojima je kućno obrazovanje zakonski zabranjeno, osim u slučajevima nastave u kući zbog zdravstvenih razloga [1]. Hrvatski obrazovni sustav pritom polazi od načela da je obrazovanje javna odgovornost i zakonska obveza, a ne privatni izbor.

U stručnoj i javnoj raspravi povremeno se pojavljuju prijedlozi za pokretanje pilot-modela koji bi omogućili ograničenu primjenu roditeljskog obrazovanja uz jasno definirane kriterije i nadzor. Takvi modeli predviđaju mentorsku podršku škole, redovite godišnje provjere, akreditaciju roditelja-edukatora, digitalni registar i mogućnost povratka djeteta u redoviti sustav. Stručna zajednica pritom naglašava potrebu za postupnim pristupom, preciznim smjernicama i stalnom evaluacijom kvalitete. Pitanje roditeljskog obrazovanja nije samo pravne, nego i pedagoške i organizacijske prirode. Važno je osigurati zaštitu djetetova interesa te poštivanje jednakih obrazovnih standarda za svu djecu [4, 6, 16].

Važno je razlikovati učenje u obitelji kao dopunu školskom obrazovanju od roditeljskog obrazovanja kao njegove zamjene. Prvo je poželjno i poticajno jer jača suradnju škole i obitelji, dok drugo zahtijeva novi pravni okvir, sustav vrednovanja i institucionalnu mrežu podrške. Bez tih preduvjeta postoji rizik od stvaranja nejednakosti i odstupanja od propisanih ishoda učenja [6, 7]. Trenutačni sustav, iako osigurava jednake standarde i stručni nadzor, istodobno ograničava razvoj alternativnih pristupa koji bi mogli pridonijeti većoj fleksibilnosti i personalizaciji učenja.

3. Uloga školskih knjižnica

Školske knjižnice predstavljaju važnu poveznicu između formalnog obrazovanja, obiteljskih potreba i života lokalne zajednice. Prema *IFLA-inim Smjernicama za školske knjižnice*, knjižničari imaju višestruku ulogu — edukatora, mentora i posrednika u složenim informacijskim okruženjima. Njihova je zadaća pomagati roditeljima i učenicima u planiranju procesa učenja, odabiru vjerodostojnih izvora i razvoju navika samostalnog, odgovornog i etičkog korištenja informacija [8]. Zahvaljujući tome, knjižnica postaje savjetodavno i potporno središte za sve sudionike obrazovnog procesa.

U digitalnom okruženju uloga školske knjižnice dodatno se osnažuje i širi. Učenici koji uče kod kuće sve se više oslanjaju na elektroničke knjige, mrežne baze podataka i obrazovne platforme, zbog čega postaje nužno razvijati informacijsku i digitalnu pismenost. Knjižničari mogu organizirati radionice o pretraživanju i vrednovanju izvora, citiranju, zaštiti privatnosti i digitalnom identitetu, kao i predstavljati alate za upravljanje literaturom (npr. Zotero, Mendeley). Kroz mentorski pristup, knjižničari mogu pomoći roditeljima u oblikovanju realnih i održivih planova učenja, a učenicima u razvoju strategija samostalnog rada.

Jednako važna dimenzija je i socijalno uključivanje. Knjižnice mogu posredovati u povezivanju djece koja uče kod kuće s vršnjacima putem čitateljskih klubova, kreativnih radionica, volonterskih projekata i mrežnih susreta, čime se smanjuje rizik od izolacije i potiče osjećaj pripadnosti zajednici [14, 17]. Na taj način knjižnica djeluje kao most između škole i doma, osiguravajući jednak pristup obrazovnim resursima i mogućnostima.

Novije rasprave proširuju ovu ulogu i na područje pismenosti o umjetnoj inteligenciji (engl. AI literacy). Učenici trebaju razumjeti kako digitalni alati i sustavi umjetne inteligencije funkcioniraju, koja su njihova ograničenja te koje etičke aspekte njihova primjena podrazumijeva. Školske knjižnice mogu razvijati kratke vodiče i edukativne materijale koji obiteljima pomažu da suvremene tehnologije koriste promišljeno, sigurno i odgovorno, u skladu s načelima digitalne etike [13, 14]. Time knjižnice potvrđuju svoju ključnu ulogu u osiguravanju jednakih obrazovnih prilika, razvoju kritičkog mišljenja i jačanju AI pismenosti učenika.

4. Rasprava i preporuke

Rasprava o obrazovanju kod kuće usmjerava pozornost na pitanje kako osigurati kvalitetu, pravednost i održivost ovog modela u različitim društvenim i pedagoškim kontekstima. Istraživanja pokazuju da učinkovitost roditeljskog obrazovanja ovisi o razini planiranja, jasnoći ciljeva i sustavnoj podršci stručnjaka. U zemljama koje su razvile pravne i pedagoške okvire, roditeljsko obrazovanje obično uključuje obveznu registraciju, redovitu provjeru postignuća i dostupnost profesionalnog mentorstva [1, 2, 4, 6, 8, 14]. Takva struktura omogućuje da individualizirano učenje ne naruši jednake standarde i da dijete ostvari predviđene ishode obrazovanja.

U hrvatskom je kontekstu potrebno promišljeno i postupno pristupiti mogućem uvođenju pilot-modela roditeljskog obrazovanja. Model bi trebao obuhvatiti ograničen broj sudionika, jasno definirane kriterije i vanjsku evaluaciju, uz osiguranu

mentorsku podršku matične škole. Time bi se omogućilo praćenje učinkovitosti, transparentnost postupka i pravodobno prilagođavanje sustava u skladu s iskustvima i rezultatima. Svaka inicijativa u tom smjeru trebala bi imati jasno utvrđene ciljeve, mjerljive pokazatelje i sustav podrške koji sprječava izolaciju i osigurava sudjelovanje djeteta u zajednici [4, 5, 7, 16].

Školske knjižnice u tom su procesu ključni partneri jer povezuju formalno i neformalno obrazovanje te pružaju stručnu pomoć pri planiranju učenja, pronalaženju vjerodostojnih izvora i razvoju informacijske i digitalne pismenosti. Posebno su važne u smanjenju rizika socijalne izolacije, jer omogućuju učenicima koji uče kod kuće sudjelovanje u čitateljskim klubovima, radionicama i zajedničkim projektima [6, 12, 15, 17]. Knjižničari mogu djelovati kao mentori i koordinatori koji prate napredak učenika i osiguravaju pedagošku povezanost s obrazovnim sustavom.

Tri su preduvjeta temeljna za uspješno ostvarivanje bilo kojeg oblika roditeljskog obrazovanja. Prvi je planiranje, koje podrazumijeva jasno definirane ciljeve, realan vremenski okvir i precizno utvrđene načine praćenja napretka učenika. Drugi je stručna i socijalna podrška, koja uključuje savjetovanje roditelja, mentorsko praćenje te omogućavanje djeci da surađuju s vršnjacima i sudjeluju u zajedničkim aktivnostima. Treći je evaluacija, odnosno sustavna i vanjska provjera postignuća koja osigurava objektivnost, usporedivost i očuvanje obrazovnih standarda [4, 6, 8, 12, 14].

Etika roditeljskog obrazovanja zahtijeva posebnu pozornost. Ovaj oblik učenja mora štititi djetetovo pravo na kvalitetno obrazovanje, sudjelovanje u zajednici i jednak pristup obrazovnim resursima. Sustav ne smije produbljivati postojeće društvene razlike niti smanjivati dostupnost obrazovnih mogućnosti. Stoga je nužno uspostaviti nacionalni okvir koji jasno definira pravne, pedagoške i evaluacijske standarde te jamči jednakost i pravednost za svu djecu [5, 7, 18].

Sve izraženija digitalna komponenta dodatno oblikuje budućnost roditeljskog obrazovanja. Širenje elektroničkih izvora, obrazovnih platformi i alata umjetne inteligencije otvara nove mogućnosti, ali i nameće odgovornost za razvijanje digitalne i AI pismenosti. U tom kontekstu škole i knjižnice trebaju zajednički izrađivati edukativne vodiče i preporuke koji pomažu obiteljima da tehnologiju koriste na siguran, etičan i svrhovit način [11, 13, 14]. Takav integrirani pristup omogućuje razvoj fleksibilnijeg, a istodobno pravednog obrazovnog sustava koji potiče cjeloživotno učenje i društvenu uključenost.

5. Zaključak

Obrazovanje kod kuće složen je i višedimenzionalan fenomen koji obuhvaća pedagoške, društvene, pravne i etičke aspekte. Analiza međunarodnih iskustava pokazuje da uspješnost ovoga modela ne ovisi samo o obiteljskim uvjetima, nego ponajprije o jasno definiranim standardima, stručnoj podršci i sustavnoj evaluaciji. Zemlje koje su uspostavile uravnotežen okvir između roditeljske autonomije i javne odgovornosti bilježe stabilne i usporedive obrazovne ishode, dok sustavi bez regulacije često dovode do fragmentiranosti i nejednakosti [1, 6, 9, 15].

Hrvatska se trenutačno ubraja među zemlje koje ne dopuštaju roditeljsko obrazovanje kao izbor, osim nastave u kući iz zdravstvenih razloga [7, 18]. Ipak, suvremene rasprave o personaliziranom učenju, digitalnim tehnologijama i fleksibilnim oblicima poučavanja otvaraju prostor za promišljanje mogućeg pilot-modela koji bi, uz stroge kriterije i vanjsku evaluaciju, omogućio obiteljima da aktivnije sudjeluju u obrazovanju djece. Takav pristup mogao bi doprinijeti razvoju inkluzivnijeg sustava koji poštuje individualne potrebe učenika, ali ne ugrožava načela pravednosti i javnog interesa [4, 6, 16].

Uloga školskih knjižnica u tom je kontekstu nezaobilazna. One predstavljaju most između škole i doma, osiguravaju pristup vjerodostojnim izvorima i potiču razvoj informacijske, digitalne i AI pismenosti. Knjižničari svojim stručnim i mentorskim djelovanjem mogu podržati roditelje u planiranju procesa učenja, a djeci omogućiti socijalno uključivanje kroz čitateljske klubove, radionice i projekte [8, 13, 14, 17]. Time knjižnice postaju ključni nositelji jednakih obrazovnih prilika i čuvari vrijednosti javnog obrazovanja u digitalnom dobu.

Buduće promišljanje o roditeljskom obrazovanju u Hrvatskoj trebalo bi se temeljiti na tri načela: odgovornosti, jednakosti i suradnji. Odgovornost podrazumijeva jasno definirane standarde i praćenje ishoda, jednakost jamči dostupnost obrazovanja bez obzira na društvene ili ekonomske razlike, a suradnja povezuje obitelji, škole i knjižnice u zajedničkom cilju — razvoju djece koja uče samostalno, kritički i s osjećajem pripadnosti zajednici. Takav pristup može otvoriti put prema fleksibilnijem, ali pravednom obrazovnom sustavu koji potiče cjeloživotno učenje i jača povjerenje između škole, doma i društva.

6. Literatura

1. Beacon Education. *Homeschooling in Europe* [Internet]. 2023; URL: <https://beacon.education/homeschooling-in-europe/> (8. 10. 2025.)
2. Blok H, Merry MS, Karsten S. *The legal situation of home education in Europe* [Internet]. U: Gaither M, ur. *The Wiley Handbook of Home Education*. Hoboken (NJ): Wiley; 2017. str. 395-421; URL: https://www.academia.edu/31300317/The_Legal_Situation_of_Home_Education_in_Europe (3. 10. 2025.)
3. Crimson Global Academy. *European countries where homeschooling is legal* [Internet]. 2024; URL: <https://www.crimsonglobalacademy.school/uk/blog/european-countries-where-homeschooling-is-legal/> (8. 10. 2025.)
4. Dadić K. *Kritičko razmatranje modela homeschoolinga*. Život i škola. 2012;58(2):21-31; URL: <https://hrcak.srce.hr/file/140242> (1. 10. 2025.)
5. Derman I, Gürlen E. Stavovi o školovanju kod kuće, slučaj Turske. *Croatian Journal of Education*. 2022;24(4):1137–1173. doi:10.15516/cje.v24i4.4369.
6. European Commission: European Education and Culture Executive Agency, *Home education policies in Europe : primary and lower secondary education*. Publications Office of the European Union; 2018. doi/10.2797/04352 (8. 10. 2025.)
7. European Commission: European Education and Culture Executive Agency, *Croatia*. Organisation of the education system and its structure, Croatia. 2025. URL: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/euryperia/croatia/organisation-education-system-and-its-structure> (8. 10. 2025.)

8. IFLA. IFLA School Library Guidelines. 2nd ed. 2015. URL: <https://repository.ifla.org/rest/api/core/bitstreams/540c2aaf-6581-4b3c-9f34-89597a1ed22b/content> (1. 10. 2025.)
9. Kunzman R, Gaither M. Homeschooling, an updated survey of the research. Other Education. 2020;9(1):253–336. URL: https://icher.org/files/Kunzman_and_Gaither_An%20Updated_Comprehensive_Survey.pdf (8. 10. 2025.)
10. Martin-Chang S, Gould ON, Meuse RE. *The impact of schooling on academic achievement: Evidence from homeschooled and traditionally schooled students*. Canadian Journal of Behavioural Science. 2011;43(3):195-202. doi:10.1037/a0022697
11. Medlin RG. Homeschooling and the Question of Socialization Revisited. *Peabody Journal of Education*. 2013;88(3):284–297. doi:10.1080/0161956X.2013.796825
12. NCES. A higher percentage of K–12 students are instructed at home. 2024. URL: <https://nces.ed.gov> (1. 10. 2025.)
13. Ng DTK, Leung JKL, Chu KWS, Qiao MS. AI Literacy: Definition, Teaching, Evaluation and Ethical Issues [Internet]. 2021; 58(1):504-509. doi:10.1002/pr2.487. (7. 10. 2025.)
14. OECD. Education at a Glance 2023. Paris, OECD Publishing. URL: <https://doi.org/10.1787/e13bef63-en> (1. 10. 2025.)
15. Ray BD. *A systematic review of the empirical research on selected aspects of homeschooling as a school choice*. Journal of School Choice. 2017;11(4):604-621. doi:10.1080/15582159.2017.1395638
16. Valiente C, Spinrad TL, Ray BD, Eisenberg N, Ruof A. Homeschooling: What do we know and what do we need to learn? *Child Dev Perspect*. 2022;16(1):48-53. doi:10.1111/cdep.12441 (1. 10. 2025.)
17. Vrana R. Vidovi organizacije digitalizacije građe u knjižnicama visokoškolskih ustanova Sveučilišta u Zagrebu. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*. 2012 ;55(2):41-64. URL: <https://hrcak.srce.hr/index.php/106551> (7. 10. 2025.)
18. MZO RH. Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi. Narodne novine 87, 2008. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_07_87_2789.html (1. 10. 2025.)
19. MZO RH. Pravilnik o osnovnoškolskom i srednjoškolskom odgoju i obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju. Narodne novine 24, 2015. URL: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_03_24_510.html (1. 10. 2025.)